

De behoefte aan Ad-opleidingen in het ECABO domein

Afdeling arbeidsmarktonderzoek
Odile Sondermeijer

Juni 2013

Inhoud

Samenvatting en conclusies	5
Inleiding	7
1 De behoefte aan Ad-opleidingen	8
1.1 De behoefte aan medewerkers op Ad-niveau	9
1.2 De behoefte aan Ad-opleidingen voor zittend personeel	11
2 Verwachtingen ten aanzien van het opleidingsniveau	13
3 Vacatures in het ECABO domein	14
4 Instroom en diploma's van Ad-opleidingen in het ECABO domein	15
5 Vergelijking resultaten 2012, 2011 en 2010	17

Bijlage

Samenvatting en conclusies

Vanwege de veronderstelde toename van de behoefte van werkgevers aan hoger (dan mbo-4) gekwalificeerde medewerkers in het ECABO domein, heeft ECABO in het najaar van 2012 hiernaar onderzoek gedaan. Vanuit een tweetal invalshoeken is gekeken naar deze behoefte op bedrijfsvestigingsniveau: de behoefte aan medewerkers Ad-niveau en de behoefte aan Ad-opleidingen voor zittend personeel. Ook is gevraagd naar de verwachtingen die werkgevers hebben ten aanzien van de ontwikkeling van het gewenste opleidingsniveau voor de huidige mbo-functies. De behoefte aan Ad-ers kan tevens worden geanalyseerd met vacature onderzoek. ECABO maakt hiervoor gebruik van de Jobfeed database met vacatures die zijn gepubliceerd op internet. Tenslotte is een overzicht opgenomen met het aantal instromers en gediplomeerden van de Ad-opleidingen in het ECABO domein.

Voor de enquête onder ECABO leerbedrijven zijn bijna 12.000 vragenlijsten ingevuld. In deze rapportage worden de resultaten gepresenteerd voor vijf kwalificatierichtingen van ECABO, te weten Secretariële beroepen, Financieel-administratieve beroepen, Commerciële beroepen, ICT en media en Juridische beroepen, en op het niveau van de zes districten, volgens de indeling van het voormalige CWI.

Van de respondenten geeft 16 procent aan dat zij een grote tot heel grote behoefte hebben aan medewerkers in ECABO beroepen op Ad-niveau. Die behoefte aan medewerkers op Ad-niveau is het grootst in de commerciële beroepen (21 procent) en in de ICT en media (20 procent). De behoefte aan medewerkers op Ad-niveau in het ECABO domein is groter in district Noordwest (21 procent) dan in de overige districten en kleiner dan gemiddeld in Zuidwest (14 procent). Relatief gezien geven veel respondenten in district Noordwest aan een grote behoefte te hebben aan ICT medewerkers op Ad-niveau (30 procent). In de bedrijfssector informatie en communicatie is de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau het grootst.

Eén op de twaalf respondenten (8 procent) geeft aan dat zij een grote tot heel grote behoefte hebben aan een Ad-opleiding in het ECABO domein voor zittend personeel. Relatief gezien geven veel respondenten in district Noordwest aan een grote behoefte te hebben aan ICT medewerkers op Ad-niveau (16 procent). Ook hier is de behoefte het grootst in de bedrijfssector informatie en communicatie.

Ruim vier van de tien respondenten verwachten dat het opleidingsniveau zal stijgen voor de functies in het verlengde van de opleidingen op mbo-niveau 4. Van hen verwacht de helft dat dit een niveau tussen mbo en hbo zal zijn. Dit wordt vooral verwacht voor juridisch medewerkers sociale zekerheid, en assistent accountants en commercieel medewerkers bank- en verzekeringswezen.

In de periode van april tot en met juli 2012 zijn er in het ECABO-domein bijna 50.000 vacatures ontstaan. Hiervan zijn ongeveer 7.000 vacatures waarin gevraagd wordt naar een niveau tussen mbo en hbo. Vooral voor commercieel medewerkers zijn er relatief veel vacatures (2.453) op dit niveau. Daarna volgen vacatures voor medewerkers in de Financiële beroepen (1.327) en ICT en media (1.078).

Tenslotte is het interessant om de resultaten te leggen naast het aantal instromers en gediplomeerden van de bekostigde Ad-opleidingen in het ECABO domein. Dan blijkt er sprake van een forse discrepantie. In het studiejaar 2009 zijn er in totaal 550 studenten die zich hebben ingeschreven bij één van de 19 Ad-opleidingen in het verlengde van de ECABO kwalificatierichtingen. In het jaar 2011 waren er in totaal aan deze Ad-opleidingen 469 studenten die een diploma behaalden. Dit aantal blijft fors achter bij de vraag.

Uit de vergelijking met dezelfde onderzoeken die ECABO in de twee voorgaande jaren heeft gedaan, blijkt dat in alle drie onderzoeken één op de zes leerbedrijven aangeeft behoefte te hebben aan medewerkers op Ad-niveau in ECABO beroepen. Tevens komt naar voren dat de behoefte het grootst

is aan ICT medewerkers en commercieel medewerkers op Ad-niveau. Ook blijkt uit deze drie onderzoeken een constante behoefte aan een Ad-opleiding van zittend personeel in de ECABO beroepen van 8 procent. In de drie onderzoeken worden online vacatures geanalyseerd. Het aantal vacatures op mbo/hbo niveau is zowel in het onderzoek van 2010 en 2011 als dat van 2012 het grootst voor commercieel personeel.

Tenslotte wordt in de drie rapportages geconstateerd dat de instroom van nieuwe studenten en daarmee het aantal gediplomeerden achterblijft bij de vraag.

Inleiding

Het kenniscentrumberoepsonderwijs bedrijfsleven ECABO doet continu onderzoek naar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de ECABO beroepen. Dit zijn de economisch-administratieve, ICT- en veiligheidsberoepen. Daarnaast worden ontwikkelingen binnen het onderwijs op het gebied van deelname aan opleidingen, behaalde diploma's en de bestemming van schoolverlaters op de voet gevolgd. Met deze onderzoeksresultaten kan het kenniscentrum inzicht geven in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

In het najaar van 2012 heeft ECABO onderzoek onder leerbedrijven gedaan, onder andere naar de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau en de behoefte aan Ad-opleidingen voor zittende medewerkers. Het betreft hier medewerkers met een secretarieel, financieel-administratief, commercieel, ICT of juridisch beroep. In het eerste hoofdstuk van deze rapportage worden de resultaten gepresenteerd van deze vragen in de enquête.

Ook is aan de respondenten gevraagd een uitspraak te doen over de verwachte ontwikkeling van het gewenste opleidingsniveau voor de functies in het verlengde van de ECABO kwalificaties. Deze verwachtingen komen aan bod in hoofdstuk 2.

Daarnaast zijn gegevens opgenomen uit de vacature database Jobfeed. Met behulp van dit databestand ontstaat inzicht in het aantal ontstane vacatures naar functie en niveau. Het derde hoofdstuk geeft inzicht in het aantal vacatures met een gevraagd opleidingsniveau tussen mbo en hbo in het ECABO domein.

Het vierde hoofdstuk biedt een overzicht van het aantal instromers en gediplomeerden van de Ad-opleidingen in het ECABO domein.

Dit is de derde keer dat ECABO onderzoek heeft gedaan naar de behoefte aan Ad-opleidingen in het ECABO domein. De vorige onderzoeken zijn gedaan in het najaar van 2010 en 2011. Een vergelijking van de resultaten met die uit de vorige onderzoeken is het onderwerp van het laatste hoofdstuk.

Een bijlage met tabellen is toegevoegd.

1 De behoefte aan Ad-opleidingen

Enquête onder leerbedrijven

Jaarlijks brengt ECABO de arbeidsmarkt van de beroepsgroepen binnen het ECABO domein in kaart. Dit zijn de Secretariële beroepen, Financieel-administratieve beroepen, Commerciële beroepen (inclusief Banken, Verzekeraars en - en Financiële intermediairs, ICT en media, Juridische beroepen, Orde en veiligheid en Informatiedienstverlening. Eén van de belangrijkste bronnen die ten grondslag ligt aan dit onderzoek, is de enquête onder erkende leerbedrijven van ECABO. De meeste vragen in deze enquête zijn gericht op de vraag naar medewerkers met een ECABO beroep en de verwachte ontwikkelingen op dit gebied. Ook zijn er vragen opgenomen over de behoefte aan Ad-opleidingen. De antwoorden op deze vragen worden hieronder gepresenteerd. De beroepsgroepen Orde en veiligheid en Informatiedienstverlening zijn niet opgenomen in de enquête onder leerbedrijven. De behoefte aan Ad-opleidingen voor deze beroepsgroepen is niet onderzocht.

Om de behoefte aan medewerkers met een Ad-opleiding en de behoefte aan een Ad-opleiding voor zittende medewerkers in kaart te brengen zijn twee vragen gesteld. Een korte introductie over de Ad ging vooraf aan de vragen. In de vragenlijst was het volgende opgenomen:

De Associate degree (Ad) is een nieuwe tweejarige opleiding die wordt afgesloten met een diploma op het niveau tussen mbo-4 en hbo. De Ad-opleiding maakt deel uit van een hbo-studie en is vooral bedoeld voor leerlingen die na hun mbo-4 opleiding willen doorstuderen, maar niet voor een vierjarige hbo-opleiding willen kiezen. Maar ook mensen met werkervaring die, al dan niet naast hun baan, (weer) een studie willen pakken, kunnen een Ad volgen. Achterliggende gedachte van de Ad-opleiding is de toenemende behoefte van werkgevers aan hoger gekwalificeerde arbeidskrachten.

Aan alle respondenten is de volgende vraag gesteld: In hoeverre is er binnen de vestiging van uw bedrijf / instelling behoefte aan medewerkers op Ad-niveau binnen de volgende beroepsrichting(en).....?

- heel groot
- groot
- klein noch groot
- klein
- geen behoefte

De volgende vraag is gesteld voor elke richting waarbinnen personen werkzaam zijn: In hoeverre is er binnen de vestiging van uw bedrijf / instelling behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel binnen de volgende beroepsrichting(en).....?

- heel groot
- groot
- klein noch groot
- klein
- geen behoefte

De vragenlijsten zijn voorgelegd aan de contactpersoon voor de beroepspraktijkvorming (BPV) van erkende leerbedrijven. In totaal zijn ongeveer 30.000 leerbedrijven uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Er zijn 4.775 leerbedrijven die hebben meegewerkt, die de vragen hebben beantwoord voor één of meerdere richtingen. Dit heeft geresulteerd in bijna 12.000 ingevulde vragenlijsten. De vragen over de Ad zijn beantwoord voor elke richting waarbinnen personen werkzaam zijn.

Tabel 1 toont de verdeling van de ingevulde vragenlijsten over de ECABO kwalificatierichtingen en districten¹.

Tabel 1 Verdeling ingevulde vragenlijsten naar kwalificatierichting en district

district	Secretariële beroepen	Fin adm beroepen	Commerciële beroepen	ICT en media	Juridische beroepen	totaal
Noord	282	297	189	192	136	1.096
Oost	637	690	516	446	331	2.620
Middenwest	572	647	433	403	296	2.351
Noordwest	319	395	231	217	153	1.315
Zuidwest	550	622	399	359	275	2.205
Zuidoost	556	642	439	384	295	2.316
Totaal	2.916	3.293	2.207	2.001	1.486	11.903

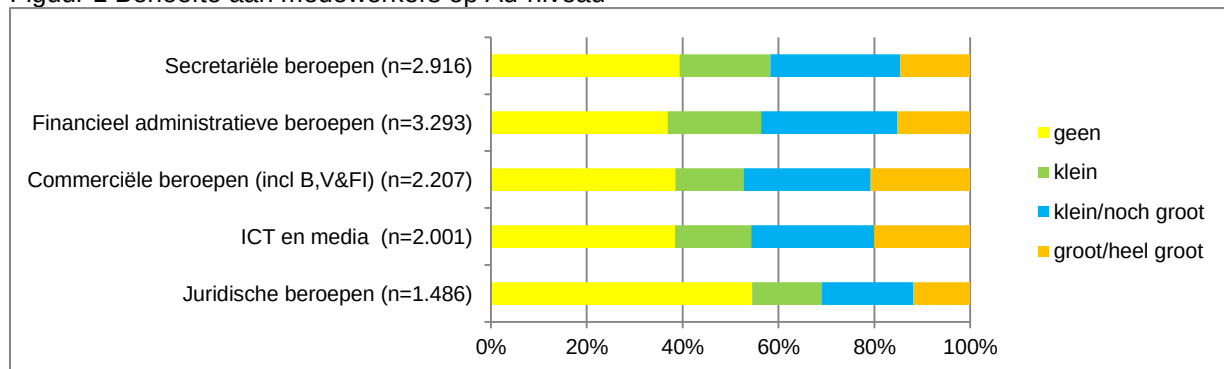
Bron: ECABO, 2013

1.1 De behoefte aan medewerkers op Ad-niveau

Vooraf grote behoefte aan Ad-medewerkers met een commercieel of ICT-beroep

Onderstaande figuur toont de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau.

Figuur 1 Behoefte aan medewerkers op Ad-niveau

Bron: ECABO, 2013

Relatief gezien is de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau voor de kwalificatierichtingen Commerciële beroepen en ICT en media het grootst. Voor beide richtingen geeft 21 procent, resp. 20 procent van de respondenten aan een grote tot heel grote behoefte te hebben aan medewerkers op Ad-niveau. Daarna volgen de kwalificatierichtingen Financieel-administratieve beroepen (15 procent), Secretariële beroepen (15 procent) en Juridische beroepen (12 procent).

Al met al wordt in 1.960 van de 11.903 vragenlijsten aangegeven een grote tot heel grote behoefte te hebben aan medewerkers in ECABO beroepen op Ad-niveau.

Behoefte aan ICT medewerkers op Ad-niveau in district Noordwest het grootst

De volgende tabel geeft inzicht in de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau per district.

¹ Voor de indeling in districten: zie bijlage

Tabel 2 Behoefte aan medewerkers op Ad-niveau naar district

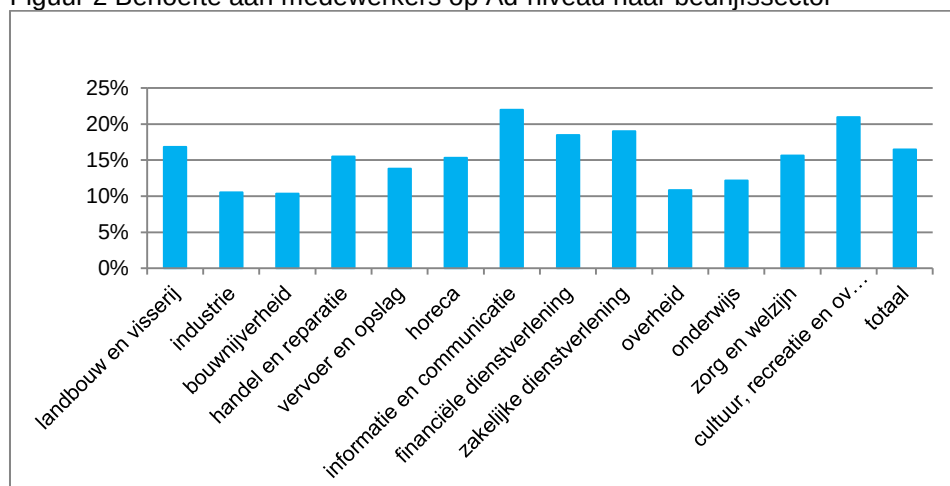
district	Secretariële beroepen	Fin adm beroepen	Commerciële beroepen	ICT en media	Juridische beroepen	totaal
Noord	17%	14%	21%	18%	11%	16%
Oost	14%	16%	21%	18%	10%	16%
Middenwest	14%	15%	25%	21%	15%	18%
Noordwest	21%	19%	21%	30%	15%	21%
Zuidwest	13%	13%	15%	18%	11%	14%
Zuidoost	14%	14%	13%	18%	11%	16%
totaal NL	15%	15%	21%	20%	12%	16%

Bron: ECABO, 2013

In relatieve zin is de behoefte het grootst aan ICT medewerkers op Ad-niveau in het district Noordwest. De behoefte aan medewerkers op Ad-niveau in het ECABO domein is het grootst in Noordwest en het kleinst in Zuidwest.

Vooraf behoefte aan medewerkers op Ad-niveau in de bedrijfssectoren informatie en communicatie en cultuur, recreatie en overige dienstverlening

Figuur 2 Behoefte aan medewerkers op Ad-niveau naar bedrijfssector

Bron: ECABO, 2013

In de sectoren informatie en communicatie en cultuur, recreatie en overige dienstverlening heeft ruim 20 procent van de respondenten behoefte aan medewerkers op Ad-niveau. In de bijlage (tabel 2) is opgenomen hoe de verdeling over de kwalificatierichtingen is. In de sectoren industrie, bouwnijverheid en overheid is de behoefte aan medewerkers op Ad-niveau relatief klein, ongeveer 10 procent.

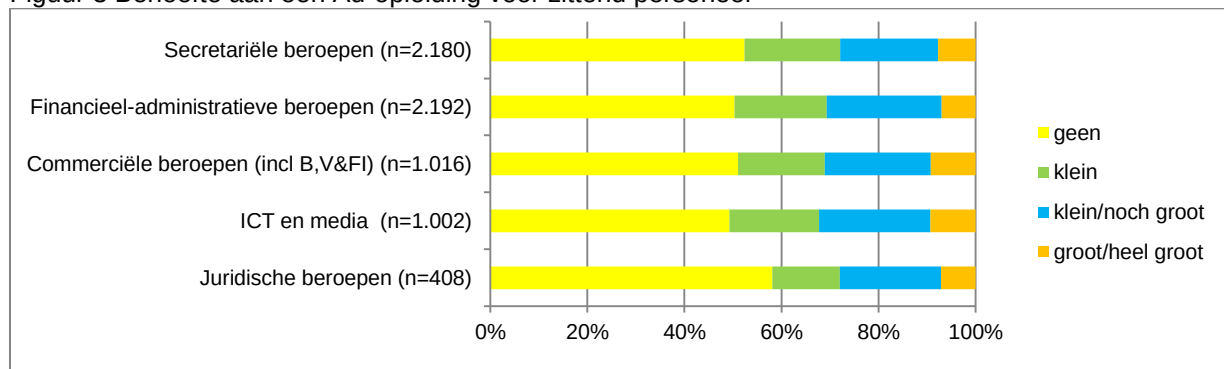
In de sector informatie en communicatie is de behoefte vooral groot aan ICT medewerkers op Ad-niveau (in 38 procent van de vragenlijsten genoemd). In de sector financiële dienstverlening is de behoefte vooral groot aan commercieel medewerkers op Ad-niveau (in 32 procent van de vragenlijsten genoemd).

1.2 De behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel

Behoefte aan een Ad-opleiding voor medewerkers met een ICT- of commerciële functie het grootst

De tweede vraag die is gesteld, betreft de behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel met een ECABO beroep. Deze vraag is alleen beantwoord als het bedrijf werknemers op mbo niveau in de betreffende richting in dienst heeft.

Figuur 3 Behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel

Bron: ECABO, 2013

Relatief gezien is deze behoefte het grootst voor zittende medewerkers in een ICT- of commerciële functie. Bij beide richtingen geeft 9 procent van de respondenten aan een grote tot heel grote behoefte te hebben. De verschillen tussen de richtingen lopen niet veel uiteen.

Behoefte aan Ad-opleiding voor ICT medewerkers en voor medewerkers in de Secretariële beroepen in Noordwest relatief groot

Onderstaande tabel toont de behoefte aan een Ad opleiding voor zittende medewerkers per kwalificatierichting naar district.

Tabel 3 Behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel naar district

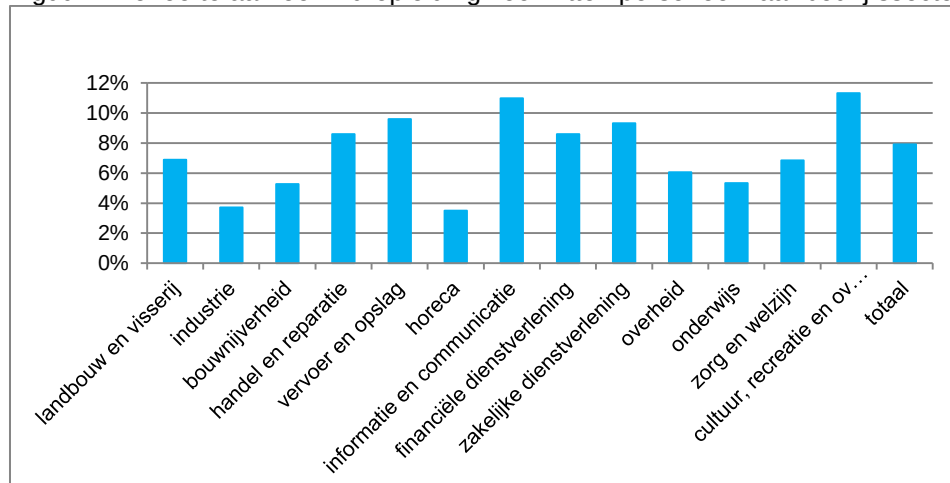
district	Secretariële beroepen	Fin adm beroepen	Commerciële beroepen	ICT en media	Juridische beroepen	totaal
Noord	5%	7%	10%	8%	9%	9%
Oost	7%	7%	11%	9%	7%	7%
Middenwest	8%	6%	10%	7%	11%	8%
Noordwest	14%	10%	5%	16%	7%	7%
Zuidwest	8%	7%	9%	9%	4%	9%
Zuidoost	7%	6%	8%	8%	5%	8%
totaal NL	8%	7%	9%	9%	7%	8%

Bron: ECABO, 2013

In district Noordwest is de behoefte aan een Ad-opleiding voor zittende medewerkers met een commercieel of secretarieel beroep relatief gezien groot.

Voor de bedrijfssectoren cultuur, recreatie en overige dienstverlening en informatie en communicatie behoefte aan Ad-opleiding voor zittend personeel

Figuur 4 Behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel naar bedrijfssector

Bron: ECABO, 2013

Bij de sectoren horeca en industrie is de behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel gering, 4 procent. Bij de sectoren cultuur, recreatie en overige dienstverlening en informatie en communicatie is deze behoefte het grootst (11 procent). Bij deze sectoren gaat het dan vooral om een Ad-opleiding in de richting ICT en media. Bij de sector zakelijke dienstverlening is de behoefte aan een juridische Ad-opleiding voor zittende medewerkers relatief groot (zie ook de bijlage, tabel 4).

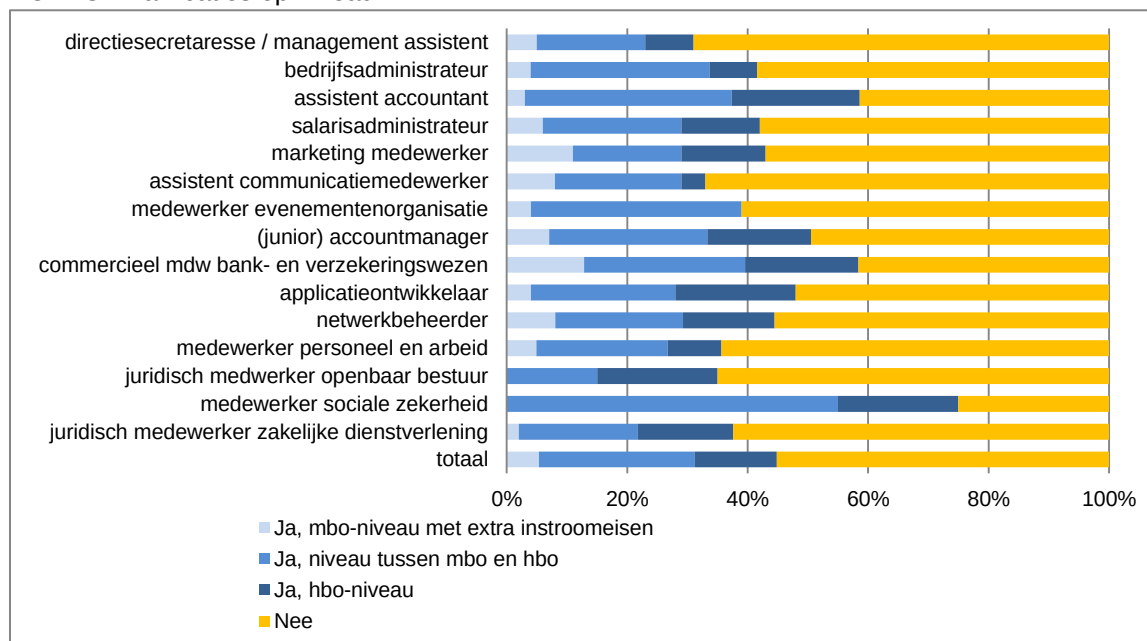
2 Verwachtingen ten aanzien van het opleidingsniveau

In de enquête onder leerbedrijven is ook is een vraag opgenomen over het gewenste opleidingsniveau. De vraag luidde:

Verwacht u de komende drie jaar een verhoging van het gewenste opleidingsniveau voor de volgende mbo-functies.....?

- Ja, mbo-niveau met extra instroomeisen (bv. certificaten)
- Ja, hoger mbo-niveau
- Ja, niveau tussen mbo en hbo
- Ja, hbo-niveau
- Nee

Figuur 5 Verwachtingen t.a.v. verhoging gewenste opleidingsniveau in de komende 3 jaar voor de ECABO kwalificaties op niveau 4

Bron: ECABO, 2013

Ruim de helft (55 procent) van de respondenten geeft aan geen verhoging van het gewenste opleidingsniveau te verwachten. Een kwart (26 procent) verwacht een niveau tussen mbo en hbo. Vooral voor de medewerkers sociale zekerheid en assistent accountant wordt een verhoging van het niveau verwacht. Ruim de helft van de respondenten verwacht voor medewerkers sociale zekerheid een niveau tussen mbo en hbo.

Een vijfde van de respondenten verwacht een stijging naar hbo-niveau voor de kwalificaties:

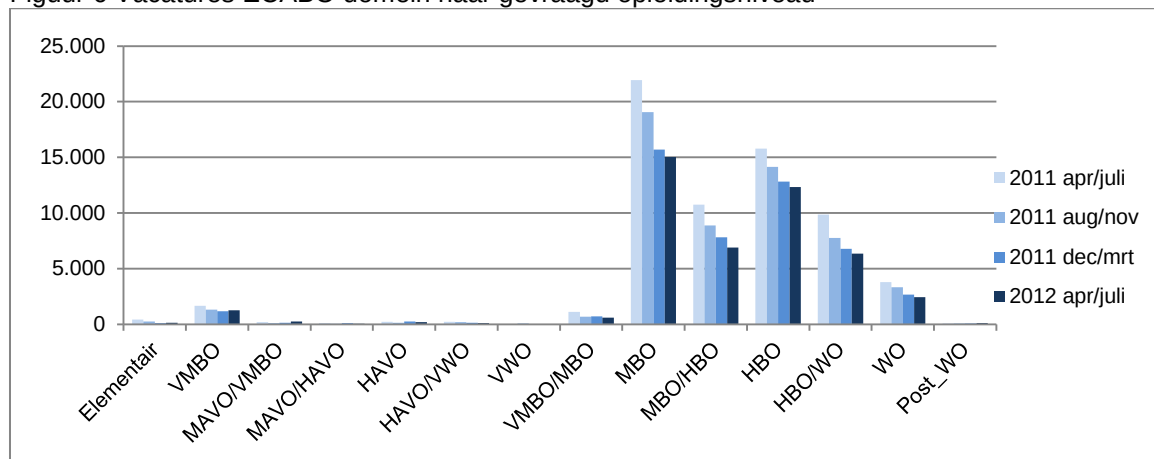
- Assistent accountant
- Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen
- applicatieontwikkelaar
- Juridisch medewerker openbaar bestuur
- Medewerker sociale zekerheid.

3 Vacatures in het ECABO domein

Jobfeed is een database met actuele vacatures die zijn gepubliceerd op internet. Deze databank biedt inzicht in het aantal ontstane vacatures in een bepaalde periode. De vacatures worden geclassificeerd op een vijftigtal items, waaronder functie, gevraagd opleidingsniveau, bedrijfssector en regio.

In de periode van april tot en met juli 2011 zijn totaal ruim 66.000 ontstane vacatures in het ECABO domein geregistreerd. In dezelfde periode in 2012 is dit aantal gedaald naar bijna 50.000. Figuur 6 toont het aantal geregistreerde vacatures naar gevraagd opleidingsniveau in het ECABO domein in vier-maandelijke periodes vanaf april 2011.

Figuur 6 Vacatures ECABO domein naar gevraagd opleidingsniveau

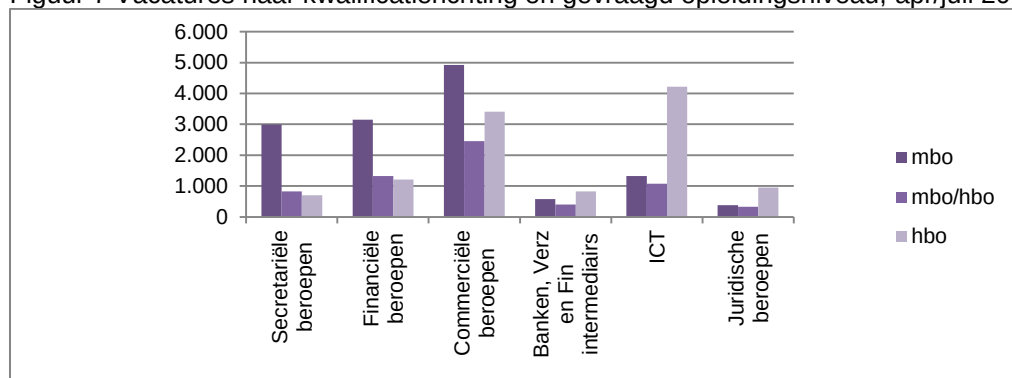

Bron: Jobfeed, 2013

Vanaf april 2011 is het aantal vacatures gedaald voor alle opleidingsniveaus. De verdeling over de niveaus is constant. Voor een derde van de vacatures wordt mbo-niveau gevraagd, voor een kwart van de vacatures wordt hbo-niveau gevraagd. In april tot en met juli 2012 zijn er bijna 7.000 vacatures (15 procent) waarin gevraagd wordt om een niveau tussen mbo en hbo.

In figuur 7 is de verdeling van het aantal vacatures in de periode van april tot en met juli 2012 per richting en gevraagd opleidingsniveau te zien.

Figuur 7 Vacatures naar kwalificatierichting en gevraagd opleidingsniveau, apr/juli 2012

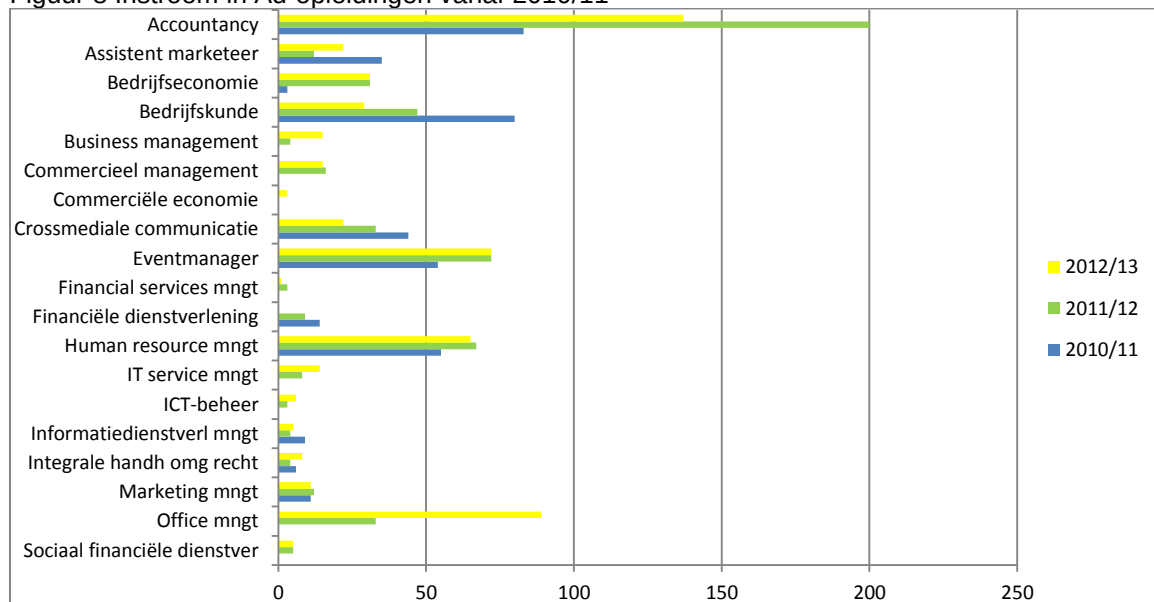
Bron: Jobfeed, 2013

Er zijn vooral veel vacatures met de gevraagde opleidingsniveaus mbo en hbo voor de kwalificatierichting Commerciële beroepen en hbo voor de richting ICT en media. Vacatures mbo/hbo, het niveau in het verlengde van de Ad-opleidingen, zijn er vooral voor commercieel medewerkers (2.453), financieel-administratief medewerkers (1.327) en ICT'ers (1.078).

4 Instroom en diploma's van Ad-opleidingen in het ECABO domein

Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal nieuwe studenten aan de 19 bekostigde Ad-opleidingen in het ECABO domein. Onderstaande figuur toont de nieuwe instroom van de drie laatste inschrijvingsjaren per Ad-opleiding.

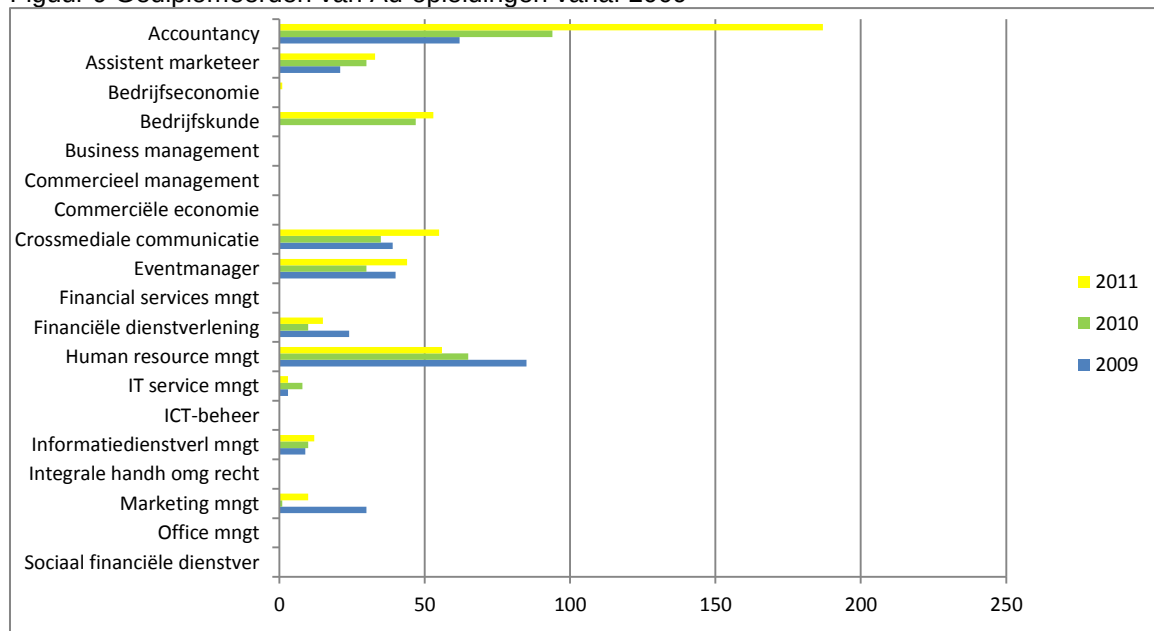
Figuur 8 Instroom in Ad-opleidingen vanaf 2010/11

Bron: HBO-raad, 2013

In totaal zijn er 550 studenten die zich hebben ingeschreven voor een Ad-opleiding in het ECABO domein in het studiejaar 2012/13. Bij veertien opleidingen hebben zich in dit jaar minder dan 30 studenten aangemeld. De Ad Accountancy heeft in dit studiejaar de grootste nieuwe instroom met 137 nieuwe studenten. Daarna volgt de Ad Officemanagement met 89 nieuwe studenten.

Figuur 9 Gediplomeerden van Ad-opleidingen vanaf 2009

Bron: HBO-raad, 2013

In het jaar 2011² behaalden in totaal 469 studenten een diploma aan één van de Ad-opleidingen in het ECABO domein. De Ad Accountancy heeft het grootste aantal gediplomeerden, namelijk 187. Bij 6 van de 19 Ad-opleidingen in het ECABO domein is het aantal gediplomeerden groter dan 20. Bij 8 opleidingen waren er in deze drie jaren geen gediplomeerden.

Al met al kan worden geconcludeerd dat de instroom en daardoor het aantal gediplomeerden achter blijft bij de vraag.

---

² De diplomagegevens van 2012 zijn nog niet gepubliceerd op de kengetallensite van de HBO-raad.

5 Vergelijking resultaten 2012, 2011 en 2010

In 2010 en 2011 is eenzelfde onderzoek onder leerbedrijven gedaan. Dezelfde vragen zijn gesteld. Hieronder volgt een vergelijking van de resultaten.

Uit de onderzoeken blijkt dat:

- van de leerbedrijven 16 procent een grote tot heel grote behoefte heeft aan medewerkers op Ad-niveau in ECABO beroepen
- relatief gezien de grootste behoefte bestaat aan ICT medewerkers en commercieel medewerkers op Ad-niveau.

In 2010 had 6 procent van de leerbedrijven behoefte aan een Ad-opleiding in het ECABO domein voor zittende medewerkers. In 2011 en 2012 was dit 8 procent. In de drie metingen is de behoefte aan een Ad-opleiding Commerciële beroepen en ICT en media relatief gezien het grootst.

Bij een vergelijking van de verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van het gewenste opleidingsniveau blijkt dat deze uiteen lopen. In 2010 werd een niveau tussen mbo en hbo vooral verwacht voor de kwalificaties ICT en media en Juridische beroepen. In 2011 vooral voor de Assistent accountant, Bedrijfsadministrateur en Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening. In 2012 verwachtten respondenten dat bij deze beroepen en bij de Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen het gewenste opleidingsniveau zal stijgen naar mbo/hbo- of hbo-niveau.

De verdeling van de vacatures naar kwalificatierichting en opleidingsniveau laat eenzelfde beeld zien. Zowel in 2010, 2011 als in 2012 zijn er:

- de meeste vacatures op mbo/hbo-niveau voor Commerciële beroepen
- veel vacatures op hbo-niveau voor ICT en media.

Naar aanleiding van de gegevens over de instroom en gediplomeerden in de Ad van de afgelopen drie schooljaren blijkt dat het aantal gediplomeerden achterblijft bij de vraag.

Bijlage

Tabel 1 Behoefte aan medewerkers op Ad-niveau naar richting en district

district	Secretariële beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	9	38	73	54	108	282
Oost	19	67	165	130	256	637
Middenwest	8	71	158	109	226	572
Noordwest	13	53	94	56	103	319
Zuidwest	13	58	147	107	225	550
Zuidoost	19	57	153	98	229	556
Totaal	81	344	790	554	1.147	2.916

richting	Financieel-administratieve beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	6	37	79	66	109	297
Oost	19	91	189	123	268	690
Middenwest	13	85	184	134	231	647
Noordwest	14	63	117	75	126	395
Zuidwest	12	66	188	113	243	622
Zuidoost	15	78	182	130	237	642
Totaal	79	420	939	641	1.214	3.293

district	Commerciële beroepen (incl. B,V & FI)					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	5	34	51	27	72	189
Oost	17	89	121	70	219	516
Middenwest	13	94	105	65	156	433
Noordwest	11	38	67	26	89	231
Zuidwest	8	51	117	62	161	399
Zuidoost	18	81	124	64	152	439
Totaal	72	387	585	314	849	2.207

district	ICT en media					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	5	29	59	29	70	192
Oost	19	63	103	71	190	446
Middenwest	18	66	107	71	141	403
Noordwest	16	50	58	28	65	217
Zuidwest	15	50	89	58	147	359
Zuidoost	19	51	98	60	156	384
Totaal	92	309	514	317	769	2.001

district	Juridische beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	4	11	29	17	75	136
Oost	7	26	54	54	190	331
Middenwest	10	35	53	40	158	296
Noordwest	6	17	38	18	74	153
Zuidwest	4	25	56	38	152	275
Zuidoost	2	29	54	49	161	295
Totaal	33	143	284	216	810	1.486

Bron: ECABO, 2013

Figuur 1 Indeling districten

Bron: Colo, 2011

Tabel 2 Behoefte aan medewerkers op Ad-niveau naar bedrijfssector

bedrijfssector	SEC	FIN	COM	ICT	JUR	%
landbouw en visserij	*	*	*	*	*	17%
industrie	9%	10%	15%	10%	8%	11%
bouwnijverheid	8%	16%	8%	5%	10%	10%
handel en reparatie	12%	14%	23%	16%	6%	15%
vervoer en opslag	11%	14%	15%	20%	9%	14%
horeca	11%	14%	*	*	*	15%
informatie en communicatie	15%	12%	17%	38%	10%	22%
financiële dienstverlening	10%	20%	32%	6%	8%	18%
zakelijke dienstverlening	19%	17%	22%	22%	16%	19%
overheid	7%	10%	9%	15%	14%	11%
onderwijs	13%	10%	14%	15%	6%	12%
zorg en welzijn	19%	15%	9%	14%	15%	16%
cultuur, recreatie en ov dienstverl	21%	20%	29%	22%	11%	21%
totaal	15%	15%	21%	20%	12%	16%

* < 30 respondenten

Bron: ECABO, 2013

Tabel 3 Behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel naar richting en district

district	Secretariële beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	2	9	52	36	118	217
Oost	2	32	96	99	259	488
Middenwest	2	30	82	85	219	418
Noordwest	5	24	46	35	103	213
Zuidwest	9	23	82	77	223	414
Zuidoost	7	23	82	99	219	430
Totaal	27	141	440	431	1.141	2.180

district	Financieel-administratieve beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	3	10	50	24	99	186
Oost	4	32	109	91	247	483
Middenwest	3	20	108	74	201	406
Noordwest	4	21	54	45	115	239
Zuidwest	3	25	95	72	234	429
Zuidoost	2	27	102	111	207	449
Totaal	19	135	518	417	1.103	2.192

district	Commerciële beroepen (incl. B,V & FI)					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	-	9	20	16	42	87
Oost	2	24	45	45	123	239
Middenwest	2	18	43	30	107	200
Noordwest	1	4	20	18	50	93
Zuidwest	1	16	49	30	96	192
Zuidoost	2	15	45	42	101	205
Totaal	8	86	222	181	519	1.016

UWV District	ICT en media					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	1	7	33	13	48	102
Oost	3	18	44	40	118	223
Middenwest	3	12	48	36	108	207
Noordwest	2	14	18	15	51	100
Zuidwest	3	14	39	39	84	179
Zuidoost	3	13	48	42	85	191
Totaal	15	78	230	185	494	1.002

UWV District	Juridische beroepen					Totaal
	heel groot	groot	klein noch groot	klein	geen behoefte	
Noord	1	2	9	1	22	35
Oost	2	5	19	10	58	94
Middenwest	3	5	16	12	37	73
Noordwest	2	1	6	8	25	42
Zuidwest	-	3	17	8	44	72
Zuidoost	1	4	18	18	51	92
Totaal	9	20	85	57	237	408

Bron: ECABO, 2013

Tabel 4 Behoefte aan een Ad-opleiding voor zittend personeel naar bedrijfssector

bedrijfssector	SEC	FIN	COM	ICT	JUR	%
landbouw en visserij	*	*	*	*	*	7%
industrie	4%	2%	5%	6%	2%	4%
bouwnijverheid	4%	7%	3%			5%
handel en reparatie	8%	8%	10%	9%	3%	9%
vervoer en opslag	10%	10%	*	*	*	10%
horeca	*	*	*	*	*	4%
informatie en communicatie	8%	7%	8%	17%	*	11%
financiële dienstverlening	3%	10%	13%	*	*	9%
zakelijke dienstverlening	10%	7%	9%	11%	15%	9%
overheid	5%	7%	*	6%	6%	6%
onderwijs	5%	2%	*	6%	*	5%
zorg en welzijn	9%	7%	*	3%	2%	7%
cultuur, recreatie en ov dienstverl	13%	11%	*	14%	*	11%
totaal	8%	7%	9%	9%	7%	8%

* < 30 respondenten

Bron: ECABO, 2013

Tabel 5 Verwachtingen ten aanzien van verhoging gewenste opleidingsniveau in de komende 3 jaar naar kwalificatie

kwalificatie	Ja, mbo-niveau met extra instroomeisen	Ja, niveau tussen mbo en hbo	Ja, hbo-niveau	Nee
Directiesecretaresse / managementassistent	5%	18%	8%	69%
Bedrijfsadministrateur	4%	30%	8%	59%
Assistent accountant	3%	34%	21%	41%
Salarisadministrateur	6%	23%	13%	58%
Marketing medewerker	11%	18%	14%	57%
Assistent communicatie medewerker	8%	21%	4%	67%
Medewerker evenementenorganisatie	4%	35%	0%	61%
(Junior) accountmanager	7%	26%	17%	49%
Commercieel medewerker bank- en verzekeringswezen	13%	27%	19%	42%
Applicatieontwikkelaar	4%	24%	20%	52%
Netwerkbeheerder	8%	21%	15%	55%
Medewerker personeel en arbeid	5%	22%	9%	65%
Medewerker sociale zekerheid	0%	15%	20%	65%
Juridisch medewerker openbaar bestuur	0%	55%	20%	25%
Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening	2%	20%	16%	63%
totaal	5%	26%	14%	55%

Bron: ECABO, 2013

Tabel 6 Vacatures ECABO domein naar gevraagd opleidingsniveau en periode

gevraagd opleidingsniveau	jaar - kwartaal			
	2011 apr/juli	2011 aug/nov	2011 dec/mrt	2012 apr/juli
Elementair	432	261	139	167
VMBO	1.84	1.22	1.03	1.284
MAVO/VMBO	206	118	157	264
MAVO/HAVO	119	82	132	61
HAVO	248	167	268	212
HAVO/VWO	233	205	160	137
VWO	30	90	23	32
VMBO/MBO	1.126	714	736	618
MBO	21.950	19.053	15.711	15.056
MBO/HBO	10.762	8.883	7.835	6906
HBO	15.788	14.141	12.818	12.338
HBO/WO	9.869	7.781	6.787	6.377
WO	3.816	3.349	2.678	2.448
Post WO	93	90	87	115
totaal	66.355	56.257	48.733	46.017

Bron: Jobfeed, bewerking ECABO, 2013

Tabel 7 Vacatures naar kwalificatierichting en gevraagd opleidingsniveau, apr/juli 2012

kwalificatierichting	gevraagd opleidingsniveau		
	mbo	mbo/hbo	hbo
Secretariële beroepen	2.996	828	698
Fin adm beroepen	3.150	1.327	1.205
Commerciële beroepen	4.927	2.453	3.413
B, V & FI	580	396	823
ICT en media	1.323	1.078	4.218
Juridische beroepen	384	323	948

Bron: Jobfeed, bewerking ECABO, 2013

Tabel 6 Instromers Ad-opleidingen vanaf 2010-2011

	studiejaar		
	2010/11	2011/12	2012/13
Accountancy	83	200	137
Assistent marketeer	35	12	22
Bedrijfseconomie	3	31	31
Bedrijfskunde	80	47	29
Business management	-	4	15
Commercieel management	-	16	15
Commerciële economie	-	-	3
Crossmediale communicatie	44	33	22
Eventmanager	54	72	72
Financial services management	-	3	1
Financiële dienstverlening	14	9	-
Human resource management	55	67	65
ICT-beheer	-	3	6
Informatiedienstverlening management	9	4	5
Integrale handhaving en omgeving recht	6	4	8
IT service management	-	8	14
Marketing management	11	12	11
Office management	-	33	89
Sociaal financiële dienstverlening	-	5	5
totaal	394	563	550

Bron: HBO-raad, 2013

Tabel 7 Diploma's Ad-opleidingen vanaf 2009

	jaar		
	2009	2010	2011
Accountancy	62	94	187
Assistent marketeer	21	30	33
Bedrijfseconomie	-	-	1
Bedrijfskunde	-	47	53
Business management	-	-	-
Commercieel management	-	-	-
Commerciële economie	-	-	-
Crossmediale communicatie	39	35	55
Eventmanager	40	30	44
Financial services management	-	-	-
Financiële dienstverlening	24	10	15
Human resource management	85	65	56
ICT-beheer	-	-	-
Informatiedienstverlening management	9	10	12
Integrale handhaving en omgeving recht	-	-	-
IT service management	3	8	3
Marketing management	30	1	10
Office management	-	-	-
Sociaal financiële dienstverlening	-	-	-
totaal	313	330	469

Bron: HBO-raad, 2013